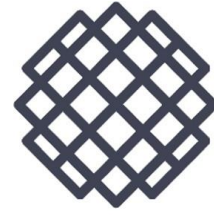




Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo



Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

IZVEŠTAJ REVIZIJE O FINANSIJSKIM PREGLEDIMA OPŠTINE
SEVERNA MITROVICA ZA GODINU 2023

Priština, jun 2024

SADRŽAJ IZVEŠTAJA

1	Revizorsko Mišljenje	3
2	Nalazi i preporuke	6
3	Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta	11
4	Napredak u sprovođenju preporuka.....	15
	Dodatak I: Pismo potvrde	18
	Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Godišnjeg Izveštaja.....	19

1 Revizorsko Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izveštaja Opštine Severna Mitrovica za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine, u skladu sa Zakonom o Nacionalnoj Kancelariji Revizije Republike Kosova i Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Revizija je izvršena sa ciljem kako bi nam omogućilo da izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima i zaključak o usaglašenosti sa nadležnim organima.

Modifikovano-Kvalifikovano mišljenje o godišnjim finansijskim pregledima

Izvršili smo reviziju godišnjih finansijskih pregleda Opštine Severna Mitrovica (OSM) koji sadrže pregled o primanjima i uplatama u gotovini, pregled o izvršenju budžeta i beleške objašnjenja o finansijskim pregledima, uključujući rezime značajnih računovodstvenih politika i drugih izveštaja, za godinu koja se završena 31. decembra 2023.

Prema našem mišljenju, osim uticaja pitanja opisanih na paragrafu Osnova za Kvalifikovano mišljenje, Godišnji Finansijski Pregledi Opštine Severna Mitrovica(OSM), predstavljaju istinitu i realnu sliku u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor, prema računovodstvu zasnovanom na gotovom novcu.

Osnova za kvalifikovano mišljenje

A1- Manjkavosti u predavljanju podataka na GFP.

A2- Ne-registracija imovina u sistemu SIMFK i ne-predavljanje na GFP.

Obširnije pogledaj poglavlje 2.1. pitanja koje utiču na mišljenje revizije

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane niže na delu 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Pregleda'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etičkim kodom NKR- a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFP budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od subjekta revizije. Verujemo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnove za mišljenje.

Zaključak o usklađenosti

Izvršili smo reviziju da li su prateći procesi i transakcije u skladu sa utvrđenim revizorskim kriterijumima koji proizilaze iz zakonske regulative koja se primenjuje na subjekt revizije u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava.

Prema našem mišljenju, osim uticaja pitanja opisanih u sekciji Osnova za zaključak o usklađenosti, transakcije izvršene u procesu izvršenja budžeta Opštine Severna Mitrovica (OSM) bile su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa utvrđenim revizorskim kriterijumima koji proizilaze iz zakonske regulative koja se primenjuje na subjekt revizije u kontekstu korišćenja finansijskih izvora.

Osnova za Zaključak o usklađenosti

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR- a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od subjekta revizije. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za mišljenje.

A3- Ne-izvršenje zakona o prikupljenju prihoda od poreza na imovinu.

A4- Angažovanje radnika za posebne usluge bez zakonsik procedura.

A5- Ne-osnivanje Jedinice za Internu Reviziju.

Obširnije pogledaj podglavlje 2.2. pitanja koje utiču na zaključak uskladjenosti.

Zbog političkih razloga nije izvršena revizija finansijskih pregleda Opštine Severna Mitrovica(OSM) za godinu koja završava 31 Decembra 2022.

Odgovornost Uprave i Upravnih Organa za Godišnje Finansijske Preglede

Predsednik je Odgovoran za pripremu i Korektnu prezentaciju Finansijskih Pregleda po Medjunarodnjm Knjigovodstvenim Standardima u Javnom Sektoru- Finansijsko Izvestavanje osnovan na knjigovodstvu gotovog novca. Predsednik je takodje odgovoran i za postavljanje internih komtrola, koje odredjuje kao potrebnim za omogučavanje pripreme finansijskih pregleda, bez neispravne izjave finansijskih pregleda kao zbog grešaka ili prevare. To obuhvaca ispunu zahteva koji proizilaze iz zakona 03/L-048 za Upravljanje Javnim Finansijama i Odgovornosti, i pravilnik 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju Budžetskih Organizacija.

Predsednik je odgovoran za obezbedjenje nadzora Finansijskog Izveštavanja Opštine Severna Mitrovica (OSM).

Odgovornost Uprave za Uskladjenost

Uprava Opštine Severna Mitrovica (OSM) je takodje odgovorno za upotrebu finansijskih izvora Opštine Severna Mitrovica (OSM) u skladu sa Zakonom o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti, kao i svih ostalih primenjivih pravila i pravilnika.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI-a

Naši ciljevi su da pružimo razumnu sigurnost da finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno značajne propuste, bilo zbog prevara ili grešaka, i da izdajemo/izradimo revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti

usled prevare ili grešaka a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi, razumno se očekuje da će uticati u ekonomskim odlukama korisnika koje se donose na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Naš cilj je takođe da izrazimo revizorsko mišljenje o usklađenosti relevantnih vlasti Opštine Severna Mitrovica (OSM) sa svim primenljivim politikama, pravilima i propisima u vezi sa korišćenjem finansijskih resursa revidirane Opštine.

Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o NKR i ISSAI, vršimo profesionalnu presudu i održavamo profesionalni skepticizam tokom cele revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenimo rizike od materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja finansijskih izveštaja, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji odgovaraju na te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da obezbedimo osnovu za naše mišljenje. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Identifikujemo i procenimo rizike neusklađenosti sa vlastima, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji su odgovorni za te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naš zaključak o usklađenosti sa vlastima. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Osiguramo da razumemo unutrašnju kontrolu relevantnu za reviziju, radi izrade revizorskih postupaka koji su prikladni, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efektivnosti interne kontrole Opštine Severna Mitrovica (OSM).
- Procenimo prikladnost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih otkrivanja izvršene od strane menadžmenta.
- Procenimo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, da bi se osigurali da finansijski izveštaji prikazuju transakcije i osnovne događaje realno i tačno.

Između ostalog, komuniciramo sa menadžmentom i odgovornima za upravljanje, i u vezi sa obimom i vremenom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje identifikujemo tokom revizije.

Od pitanja koja su preneti menadžmentu, identifikujemo ona pitanja koja su bila najrelevantnija u reviziji finansijskih izveštaja tekućeg perioda i koja se smatraju ključnim revizorskim pitanjima. Izveštaj revizije objavljuje se na veb stranici NKR-a, sa izuzetkom informacija koje su klasifikovane kao osetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

2 Nalazi i preporuke

Prilikom revizije uočili smo oblasti sa moguću poboljšanja, a koje su predstavljene u nastavku na vaše razmatranje u obliku nalaza i preporuka.

Ovi nalazi i preporuke se odnose na pitanja kao: priprema GFP nije u skladu sa zakonskim zahtevima, nepropisno upravljanje prihodima i ne-finansijskom imovinom, angažovanje radnika za posebne usluge bez zakonskih procedura i ne-funkcionisanje interne revizije, koje su niže predstavljene na vaše razmatranje u obliku nalaza i preporuka. Ovi nalazi i preporuke imaju za cilj ispravljanje finansijske informacije koja je predstavljena na finansijskim pregledima, uključivši obrazloženja u obliku podataka objašnjenja i da se poprave interne kontrole vezane sa finansijskim izveštavanjem i uskladenosti sa autoritetima u vezi sa upravljanjem fondova u javnom sektoru. Mi ćemo pratiti i ispitivati realizaciju ovih preporuka tokom revizije sledeć godine.

Ovaj Izveštaj je rezultirao sa pet (5) preporuka, sve su nove preporuke, zbog nedostatka revizije u prethodnom periodu.

Što se tiče statusa preporuka od prošle godine i njihove Implementacije/realizacije, pogledaj poglavlje 4.

2.1 Ostala pitanja koje utiču na revizorsko mišljenje

Pitanje A1- Nedostaci u predavljanju podataka na GFP

Nalaz

Na osnovu člana 6 pravilnika MF br. 01/2017 o godišnjem finansijskom izveštavanju od budžetskih organizacija predvidja: „Budžetske organizacije drže tačne i potpune knjigovodstvene registre, ažurirani i uskladu sa zakonodavstvom na snazi za sve finansijske informacije i sve ostale nefinansijske informacije. Pregledom GFP uočili smo da ovi pregledi ne predstavljaju sve finansijske informacije za izveštajni i uporedni period kao i potrebna objašnjenja. Nedostaci koji su identifikovani jesu:

- Predstavljena finansijska imovina iznad 1,000€ nije dokazana izveštajima sa SIMFK, ne sadrži akumuliranu amortizaciju kao i nabavljenu imovinu tokom 2023 godine.
- Opština nije registrovala finansijsku imovinu ispod 1,000€ i zalihe i nije predstavila u finansijske prglede: kao i
- Nedostaju informacije o potraživanjima i kontigentnih obaveza koje nisu date u podacima objašnjenja GFP.

Po izjavama službenih lica ovo se dogodilo zbog neostatka nasledjenih finansijskih informacija sa prethodnog upravljanja, nemoćnosti da aktuelna službena lica konsoliduju sve ove informacije do perioda izveštavanja, kao i poteškoća za izbor profesionalnog kadra i za funkcionalizaciju odredjenih sistema za obezbedjenje finansijskih i nefinansijskih informacija.

Uticao

Nedostaci u GFP ne daju mogućnost da korisnici shvate tačno stanje opštine. Takodje i nedostatak potpunih informacija sa beleškama objašnjenja na finansijskim pregledima utiče na netačno i nepotpuno predavljanje GFP.

Preporuka A1

Predsednik opštine treba da obezbedi da GFP za 2024 budu potpuni i tačni, i da su sprovedene sve potrebne kontrole za njihovu pripremu.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A2: N-registracija Imovina

Nalaz

Prema članu 6.Uredbe 02/2013 o upravljanju nefinansijskom imovinom u budžetskim

organizacijama, utvrđeno je da svaka budžetska organizacija treba da osnuje i ažurira registar kapitalne ne-finansijske imovine iznad 1,000€ i mora registrovati u ISUFK, dok ne-kapitalna imovina ispod 1,000€ i zalihe-inventar moraju biti registrovani u sistem „e -imovine“.

U godini 2023 Opština nije napravila registar imovina ipod i iznad 1,000€ i nije bila predstavila iste u GFP. To se desilo zbog ostavci osoblja koje

je bilo zbog stvorenih političkih prilika i nemogućnosti prijema novih radnika u ostatku perioda za izveštavanje.

- Uticaoj** Individualna neregistracija svih imovina u celosti sa njihovim detaljima kioje raspolaze opština, kao i propust u izračunavanju amortizacije imovine rezultira netačnim prikazom imovine u GIF. Takodje ovo utiče na netačne beleške objašnjenja finansijskih pregleda.
- Preporuka A2** Predsednik opštine ciljem potpunog i tačnog prdstavljanja imovina u GFP treba da obezbedi da se sva imovina opštine bude identifikovana, vrednovana i registrovana u odredjenim registrima, da bih osigurao da predstavljene informacije GFP o imovini budu tačne i potpune.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A3: Ne-izvršavanje zakona o Porezu na Imovinu

- Nalaz** član 2 Zakona br. 06/L-005 o porezu na nepokretnu imovinu jasno kaže da svaka budžetska organizacija treba da prikupi poreske prihode od nepokretne imovine. Na finansijskim pregledima za godinu 2023 opština nije prikazala prikupljene prihode od poreza na imovinu i nije planirala poreske prihode od imovine za godinu 2024.

To se desilo zbog toga što nije nasledjen registar imovina i ostalih procedura za prikupljenje poreza od prethodnog upravljanja. Tokom 2023 opština je počela sa merama za identifikaciju i registraciju imovina, ali je još na početku ovog procesa.

- Uticaoj** Neizvršavanje zakona i pravilnika za prikupljenje poreza na imovinu, ima značajan uticaoj i utiče direktno na postizanje ciljeva opštine. Nedostatak registra imovina onemogućuje opštini da identifikuje svoje imovine i prikupljanje prihoda koji su osnova za finansiranje.
- Preporuka A3** Predsednik opštine treba da obezbedi da se funkcionalizuje služba poreza na imovinu opštine, izradu intrenog pravilnika za odredjivanje iznosa tarifa poreza na imovinu, takodje preko komunikacije da utiče kod svesti gradjana za značaj poreza za gradjane i koristi koju gradjani imaju od toga.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.2 Pitanja koje utiču na zakljucak uskladjenosti

Pitanje A4: Angažovanje radnika za posaebne usluge bez zakonskih procedura

- Nalaz** Zakon o javnim službenicima nr. 08/L-197 na članu 39 i 77 odredjuje procedure koje se sprovedu prilikom prijema radnika. Takodje član 101 odredjuje da ugovori o posebnim uslugama preko odredjenog zakona o javnoj nabavci. Dalje pravilnik o RKJN br.01/2022 odredjuje pravila koje

treba da se realizuju za nabvku posebnih usluga (konsulenti/ individualni ugovarači), koje se ne mogu osigurati bez procedura izbora.

Tokom 2023 godine opština je angazovala 17 radnika sa ugovorima o posebnim uslugama bez vođenja procedura nabavke. Po zjavama nadležnih u opštini to se desilo kao rezultat neuspelih redovnih konkursa za prijem radnika.

- Uticaoj** Nedostatak jasnih procedura pri izboru i odredjivanju stručnjaka/radnika, može uticati na neadekvatan izbor radnika i na učinak u realizaciji njihovih usluga.
- Preporuka A4** Predsednik opštine treba ojačati interne kontrole i da obezbedi da su primenjene sve procedure pri izboru i prijemu radnika i da se posveti pažnja da će angažovani ispuniti zahteve u realizaciji poslova i usluga.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.2.1 Funksija Interne revizije

Pitanje A5: Ne-osnivanje kancelarije Interne Revizije

- Nalaz** Pravilnik QRK 01/2019 o osnivanju i izvšenju funkcije interne revizije u subjektu javnog sektora, član 5.1.1. odredjuje da svaki subjekat u javnom sektoru sa više od tri(3) miliona eura budžeta treba imati minimum dva(2) interna revizora.

Jedinica Interne revizije u opštini Severna Mitrovica je tokom godine učinila napore da angazuje jednog internog revizora(rukovodioca), međjutim konkurs je bio neuspešan i Opština nije mogla osnivati Jedinica Interne revizije.

- Uticaoj** Ne-osnivanje JIR ne samo da je protivzakonito, ali i može uticati da uprava donese pogrešne odluke i da ne preduzme mere za onemogućavanje grešaka u dosledno vreme.
- Preporuka A5** Predsednik treba da obezbedi da se osniva JIR sa odredjenim dovoljnim pozicijama po pravilniku o njenom osnivanju, koja ujedno bi povećala i osigurala interne kontrole.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

3 Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta

U ovom poglavlju predstavili smo sažetu informaciju o izvoru budžetskih sredstava, potrošnju sredstava i prikupljenih prihoda prema ekonomskim kategorijama. Ovo je ilustrovano u sledećim tabelama i grafikonima:

Tabela 1. Troškovi prema izvorima budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2023 Rezultat	2022 Rezultat	2021 Rezultat
Izvori fondova	5,979,551	1,380,631	1,288,570	4,745,089	4,705,516
Grant Vlade – Budžet	5,892,001	1,175,343	1,139,670	4,702,015	4,628,511
Finansiranje putem zaduživanja	0	0	0	0	6,111
Prenete iz prethodne godine	0	117,521	117,100	43,074	56,266
Sopstveni prihodi	87,550	87,550	31,800	0	0
Spoljne donacije	0	217	0	0	14,627

Finalni budžet u odnosu na početni je smanjen za 4,598,920€. Ovaj iznos sredstava je prebačen u KOSTT A.D.da bi se pokrili troškovi devijacije električne energije u četiri severne opštine, Severna Mitrovica, Zubin Potok, Zvečan i Leposavić

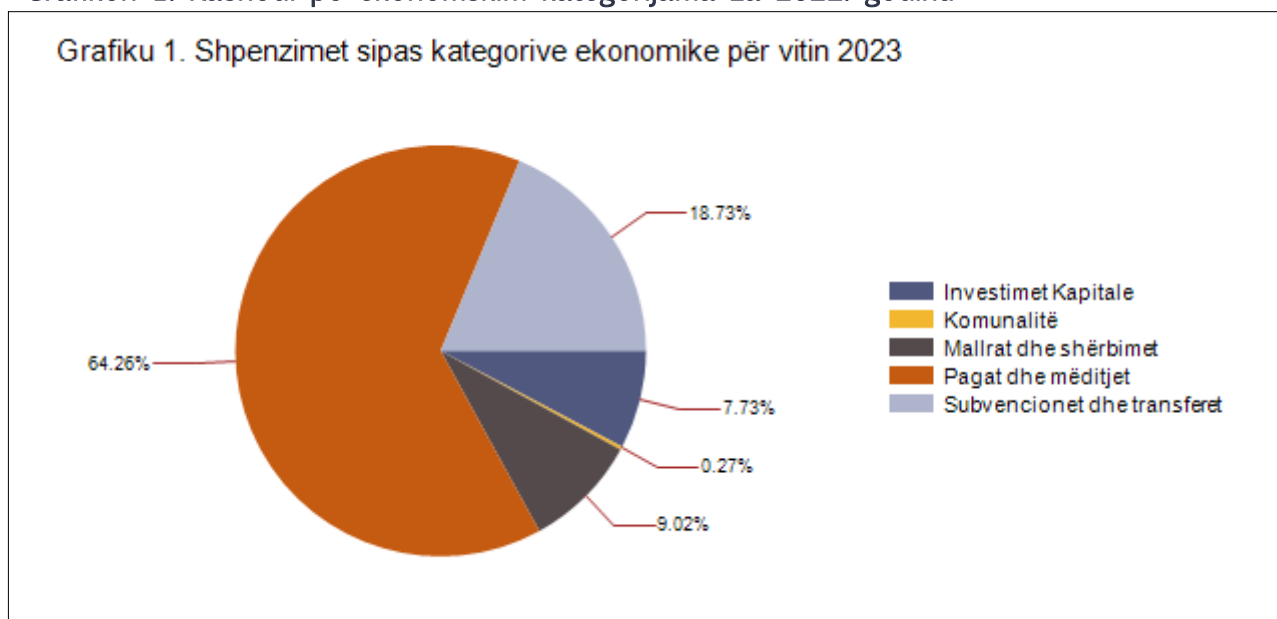
Ovo povećanje je rezultat prihoda prenesenih iz prethodne godine, finansiranja po osnovu zaduživanja i donacija.

Opština Severna Mitrovica je u 2023. godini potrošila 93% konačnog budžeta ili 1,288,570€ Troškovi u 2022 su bili znatno veci kao rezultat političke situacije. U sledećoj tabeli je objašnjeno kako je budžet izvršen po kategorijama.

Tabela 2 – Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2023 Rezultat	2022 Rezultat	2021 Rezultat
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama	5,979,551	1,380,631	1,288,570	4,745,089	4,705,516
Plate i Dnevnice	3,058,819	830,181	828,053	2,482,439	2,727,523
Roba i Usluge	455,389	149,471	116,197	437,403	478,909
Komunalije	90,000	3,440	3,439	3,628	15,620
Subvencije i Transferi	180,000	297,521	241,300	139,275	125,660
Kapitalne Investicije	2,195,343	100,018	99,580	1,682,344	1,357,804

Grafikon 1. Rashodi po ekonomskim kategorijama za 2022. godinu



Objašnjenja o promenama u budžetskim kategorijama data su u nastavku:

- Konačni budžet za plate i dnevnice u poređenju sa početnim budžetom smanjen je za 2,228,638€. Rashodi u ovoj kategoriji iznosili su 100% budžeta
- Konačni budžet za robe i usluge u poređenju sa početnim budžetom smanjen je za 305,918€. Rashodi u ovoj kategoriji iznosili su 78% budžeta;
- Konačni budžet za opštinske usluge u poređenju sa početnim umanjen je za 86,560€. U ovoj kategoriji budžetski rashodi iznose 100%;
- Konačni budžet za subvencije i transfere povećan je u odnosu na početnu za 117,521€ korišćenjem sopstvenih prihoda. Rashodi su skoro iznosili 81% budžeta; i
- Konačni budžet za kapitalne investicije u poređenju sa početnim budžetom je smanjen za 2,095,325€. Rashodi su iznosili 100% budžeta.

Prihodi koje je opština Severna Mitrovica ostvarila u 2023. godini iznosili su 35,427€. Prihodi su manji um odnosu na 2022 godinu za 35.90% ili 19,816€.

Tabela 3. Prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2023 Prijemi	2022 Prijemi	2021 Prijemi
Ukupni prihodi	87,550	87,550	35,427	55,243	47,802
Neporeski prihodi	87,550	87,550	35,427	55,243	47,802

4 Napredak u sprovođenju preporuka

Ovi podaci nedostaju za godinu 2022 za GIP opštine Severna Mitrovica pošto nije bilo revizije GFP zbog političke situacije.

Vlora Spanca, Auditore e Përgjithshme

Lavdim Maxhuni, Drejtor i Auditimit

Grupi i operatorve ekonomik “AlbAudit” SH.P.K “ProAudit”
SH.P.K (Hajdar Hoxha, person i autorizuar në emër të grupit)

Dodatak I: Pismo potvrde



LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me gjetjet e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2023 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të Mitrovicës së Veriut, për vitin 2023 (në tekstin e mëtejme "Raporti");
- **pajtohem** me gjetjet dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit;
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për zbatimin e tyre.

z. Erden ATIQ

Kryetar i Komunës së Mitrovicës së Veriut

Data: 30.05.2024



Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Godišnjeg Izveštaja

Izveštaj revizora o finansijskim izveštajima⁵ treba da sadrži jasnu izjavu mišljenja koja se odnosi na finansijske izveštaje, na osnovu zaključaka izvedenih iz dokaza dobijenih tokom revizije. Kada se revizija vrši i radi procene usaglašenosti sa drugim zakonima i propisima, revizori imaju dodatnu odgovornost da izveštavaju o usklađenosti sa vlastima⁶. Ovo mišljenje treba odvojiti od mišljenja da li su finansijski izveštaji istiniti i realni, tj. mišljenje se može modifikovati u vezi sa pitanjem(-ima) usklađenosti, ali još uvek nisu modifikovana u odnosu na pouzdanost finansijskih izveštaja (ili obrnuto).

U cilju utvrđenja da li je mišljenje o finansijskim izveštajima modifikovano ili nije modifikovano, revizor treba da obezbedi da rezultati revizije uključuju otkriveni ne materijalni ili otvorene druge nepravilne izjave proširene ili jedan (ili više) moguće pretpostavljenom u slučaju ograničenja delokruga.

Pogrešno prikazivanje je razlika između prijavljenog iznosa, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja artikla finansijskog izveštaja i količine, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja koja zahteva da artikal bude u skladu sa primenljivim okvirom finansijskog izveštavanja. Pogrešna prikazivanja mogu nastati iz greške ili prevare.

- (odlomak od MSVIR 200)

Forma mišljenja

- **Ne-modifikovano mišljenje**

Formuliše se kada nisu pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti ili su pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti, jedna ili objedinjena, što nije jednaka sa ili ne premašuje nivo materijalnosti finansijskih izveštaja u celini ili pogrešnih prikazivanja i/ili odstupanja otkrivena u određenoj klasi transakcija nije jednaka ili premašuje nivo najnižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija. Takođe se formuliše ako nema ograničenja obima ili kada ograničenje obima ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja i / ili ne usklađivanja.

Ograničenje obima nastaje kada revizor nije u mogućnosti da prikupi dovoljno revizijskih dokaza da bi zaključio da finansijski izveštaji u celini su slobodni od materijalnog pogrešnog prikazivanja.

⁵ Finansijski izveštaji javnog sektora takođe uključuju izjave o izvršenju budžeta

⁶ Usklađenost sa vlastima: usklađenost sa zakonima, propisima, standardima ili dobrim praksama.

Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije** ukoliko se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom..

Promene mišljenja u revizorskom izveštaju

Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja i/ili ne usklađenost, revizor treba da modifikuje mišljenje u izveštaju revizije. Modifikovana mišljenja mogu biti:

- Modifikovane (kvalifikovane)
- Protivne, ili
- Odbijene

Kvalifikovano mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili odstupanja, pojedinačni ili agregat koji je jednak ili premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada su pogrešna prikazivanja i

/ ili neslaganja otkrivena unutar date klase transakcija jednaka ili prevaziđe nivo niže značajnosti utvrđenog za tu klasu transakcija. Takođe je formulisan ako ne postoji ograničenje obima koje ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja.

Protivno mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili neusklađenosti, pojedinačna ili agregat, što premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada se pogrešno prikazivanje i / ili neusaglašenosti otkrivena u okviru određene klase transakcija daleko premašuju nivo nižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija.

“Rasprostranjena” je termin koji se koristi u kontekstu grešaka i / ili neusklađenosti da bi se opisali efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijske izveštaje ili potencijalni efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijskim izveštajima, ako postoje takvi, koji nisu otkriveni zbog nemogućnosti pribavljanja dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza. Rasprostranjeni efekti u finansijskim izveštajima su oni koji su, po revizorovoj proceni:

- a) Ne ograniče se samo na elemente, račune ili određene stavke finansijskih izveštaja
- b) Ako se tako ograniče, predstavljati ili može predstavljati značajan deo finansijskih izveštaja; ili
- c) U vezi sa obelodanjivanjima, su od suštinskog značaja za razumevanje finansijskih

izveštaja.

Odricanje od mišljenja

Formuliše se kada ograničenje obima, tj. nemogućnosti da obezbede dovoljne odgovarajuće revizorske dokaze, je materijalne ili raširene prirode.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku u cilju shvatanja revizije, odgovornosti revizora ili revizorski izveštaj, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.